

Prot. N. 00329/15

T Curia Generalis
Fratrum Minorum
Capuccinorum

DAR

BRATOV LAIKOV

KI SE MU NAŠ RED NE MORE ODPOVEDATI

Pismo generalnega ministra ob 500-letnici rojstva sv. Feliksa Kantališkega
in 300-letnici rojstva sv. Feliksa iz Nikozije

VSEM BRATOM REDA
IN SESTRAM KLARISAM KAPUCINKAM

1. Praznujemo svetost

Dragi bratje in drage sestre!

Letošnje leto nam podarja dve posebno pomembni obletnici: mineva 500 let od rojstva sv. Feliksa Kantališkega, ki prihaja iz majhnega trga v Rietski dolini, in 300 let, ko je zagledal luč sveta še drugi brat Feliks, ki prihaja iz Nikozije na Siciliji. Oba sta živela svoj poklic kot brata laika in večji del svojega redovnega življenja opravljala službo pobiralca miloščine. Čas njunega življenja je podpirala Božja milost, na katero sta odgovarjala goreče in zavzeto. Pobiranje miloščine sta živela kot priložnost za oznanjevanje evangelija v preprostosti in ponižnosti. Cerkev ju je s priznanjem svetništva predstavila za vzor in upanje Božjemu ljudstvu. O življenju in svetosti brata Feliksa Kantališkega sem že napisal pismo celotnemu Redu ob spominu 300-letnice njegove kanonizacije.¹

2. Brat Feliks iz Nikozije

Pred desetimi leti je papež Benedikt XVI. razglasil kapucinskega brata Feliksa iz Nikozije za svetnika. V tem pismu bom v zgoščeni obliki spomnil na temeljne podatke in vidike, ki označujejo življenje našega svetega brata. Feliks se je rodil 5. novembra 1715 v Nikoziji na Si-

ciliji in je moral precej dolgo čakati, preden so se takratni kapucini odločili, da ga sprejmejo. To se je zgodilo šele, ko je imel že 28 let; dobrih 43 let je opravljal službo pobiralca miloščine v svojem rojstnem mestu.

Odgovoril je na Gospodov klic in izbral, da bo v skladu z evangelijem brat vsem. Na svojem nenehnem romanju po ulicah Nikozije je srečeval vsemogoče: trdoto zapornikov in nedolžnost otrok, moč delavcev in slabotnost bolnikov, grenkobo ponižanih in predrznost nasilnežev ... toda v odnosih do vseh je uporabljal orožje, ki ga je hranil v svoji malhi: ljubezen Njega, ki je za vse umrl na križu². Pripovedujejo, da je ob srečanju s preklinjevalcem najprej pokleknil in trikrat zmolil »Slava Očetu«, potem pa je vstal in ga povabil, naj se pokesa.

Ker se je oklenil uboštva, se je odrekel tako materialnim stvarim kot svoji volji; zaradi tega je bil svoboden in vesel. Bil je preprost in nič kaj zgovoren, a je kljub temu nagovarjal srca ljudi. Življenje brata Feliksa je postajalo prosojnost Božje navzočnosti. Prav zato so mnogi moške in žene tistega časa zbrali številne čudežne dogodke, ki so povezani z njegovim življenjem. Umrl je v Nikoziji 31. maja 1787 ob dveh ponočih.³

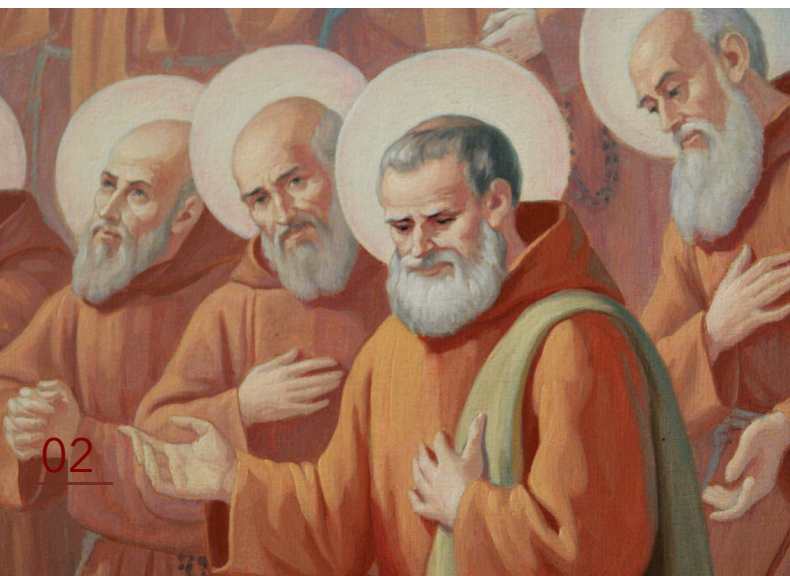
¹ Okrožnica ob 300-letnici kanonizacije sv. Feliksa Kantališkega, Rim, 18. maj 2012.

² Prim. 1 Kor 8,11.

³ Več lahko preberete v: *Sulle orme dei santi. Santoriale*

3. Bratje laiki svetniki

Naša »dva Feliksa« sta del številne množice svetle navzočnosti, ki sta gradila našo zgodovino. Obhajanje obletnice njunega rojstva je prebudilo v meni željo, da počastim njuno svetost s tem, da podelim z vami, dragi bratje in drage sestre, razmišljanje o naši poklicanosti bratov kapucinov, še posebno o poklicu bratov laikov.⁴ Pri tem se zavedam, da so cela področja našega Reda, kjer navzočnost bratov laikov izginja ali pa sploh ni cenjena. Če se ta položaj ne bo radikalno spremenil, bo to imelo negativne posledice na izvirnost in celovitost naše frančiškovo-kapucinske karizme. To mojo trditve bom skušal utemeljiti z izhajanjem iz naše konkretnosti.

kakšna je moja življenjska izbira, da pripadam nekemu bratstvu, samega sebe opredelim kot nekoga, ki želi živeti pristne odnose z drugimi brati in sestrami. Posredno tudi izpovedujem Božje očetovstvo nad menoj. Ko rečem: »Sem manjši brat kapucin«, nosim s seboj veliko bratstvo Reda, brez slehernega razlikovanja ali izbiranja; tako potrjujem našo posebno značilnost majhnosti, katere pomen sicer razumemo, a jo pogosto le s težavo živimo in pričujemo v konkretni vsakdanjosti.

Ko pa se nekdo opredeli kot »pater«, »duhovnik«, »župnik«, »profesor« in še kako drugače, obstaja vsaj nevarnost, da mu prvi odgovor: »Sem manjši brat kapucin«, ne zadošča. Mislim, da se ta način odgovora ne more opravičiti preprosto z dejstvom, da želimo olajšati razumevanje našemu sogovorniku. Nasprotno: prepričan sem, da naš odgovor razodeva, kako razumemo sami sebe.

b. Biti ali ostati?

Tudi nekateri drugi izrazi naše govorice razodevajo naš način razmišljanja in naša globoka prepričanja. Včasih slišim trditve kot recimo: »Ta sposoben mlad fant, ki je zelo bister in nardarjen, se je odločil, da bo 'ostal' brat«. Moram priznati, da me te besede zares razjezijo! Glagol »**ostati**« razodeva, da človeku, na katerega se nanašajo, nekaj manjka, da je njegov poklic, njegovo služenje le delno ali nepopolno. Kot da bi rekli, da redovniška posvetitev ne zadostuje, da bi dala poln smisel človekovemu bivanju. Mislim, da takšno pojmovanje poklicanosti naših bratov laikov precej vpliva na padanje števila »bratov« v našem Redu in nevarno je, da se bo razvrednotil in oslabil globok in pristen pomen posvečenega življenja. Govorica, s katero označujemo poklicanost naših bratov, ni ravno posrečena; izrazi kot »brat laik« ali »brat neduhovnik« označuje pomanjkanje odnosa s službenim duhovništvom⁵. Primerneje bi bilo govoriti o »redovnem bratu«, vendar se mi ne zdi, da bi bilo na tem mestu primerno razvijati teologijo življenjskih stanov kristjanov v Cerkvi.

To, kar me skrbi in žalosti, je pomanjkljivo upoštevanje poklicanosti »brata laika« znotraj našega Reda in zato se ne gre čuditi, če se število bratov postopno zmanjšuje. V nekaterih okrožjih Reda se nihče več ne odloči za brata,

a. Ko te vprašajo: »Kdo si?«

Dragi brat, ko te kdo vpraša »kdo si« ali pa ko se predstaviš: kako odgovoriš, kakšne izraze uporabljaš? Kakšen je tvoj neposredni odgovor? Ali rečeš: »Sem brat kapucin!« in počakaš, da te bo morda sogovornik prosil, da mu natančneje razložiš kaj pomeni »brat kapucin«? Ali pa je tvoj odgovor: »Sem redovnik duhovnik!« ali pa se opredeliš s funkcijo ali poklicem, ki ga opravljaš, rekoč: »Sem župnik, sem profesor itd.!« Prepričan sem, da v odgovoru na vprašanje »kdo si«? ali pa ob predstavitvi razodevamo, kako pojmujeemo samega sebe. Ko rečem: »Sem brat kapucin!«, najprej izpostavim, da sem Bogu posvečen, redovnik, da pripadam Redu manjših bratov kapucinov. S tem povem,

cappuccino. Druga izdaja (uredil Costanzo Cargnoni), San Giovanni Rotondo 2012, 226–234.

⁴ Zavedam se, da na nek način nadaljujem razmišljanje ob vidikih iz pisma »Identiteta in pripadnost bratov kapucinov«, ki sem ga napisal lansko leto.

⁵ Zanimivo se mi zdi, kako je 7. PSR, ki je obravnaval temo »Naše bratsko življenje v majhnosti«, opozoril na potrebo, da bi natančneje opredelili lik duhovnika (kapucina) kot manjšega; pri tem pa ne omenja lika brata, ker je ta glede tega vidika dovolj jasen. Prim. št. 35 in naslednje.

ker hočejo vsi postati duhovniki. Poznam primere, kjer provincialni minister ali vzgojitelji v pogovoru z bratom, ki ima dobre intelektualne sposobnosti in ki je morda študiral teologijo, vztrajajo, da bi ne »ostal« brat, ampak naj bi prosil za posvečenje! Pretirana skrb, da bi usmerili mlade v vzgoji v duhovništvo, bo imela za posledico, da bo naš Red postajal postopoma vedno bolj kleriški. Morda dvomimo o dejanskem notranjem pomenu redovniške posvetitve, da bi lahko opravičili ali dali smisel izbiri načina življenja, kot je naše.⁶ Smo pozabili na to, kar je bil sv. Frančišek?

c. Biti služabniki ali si dati služiti?

Ko se včasih pogovarjamo o zaposlenih, ki delajo v naših hišah, slišim naslednjo trditev: »Škoda, da nimamo več bratov laikov, ki bi poskrbeli za hišna opravila!« Ta položaj mora postati priložnost za razmislek, preverjanje in veliko bolj bratske izbire. Po drugi strani pa se sprašujem, zakaj tisti med nami, ki je izkušen kuhar, krojač ali kaj drugega, tega ne vidi ne le kot zelo koristno služenje bratstvu, ampak tudi kot nekaj, kar daje smisel njegovemu življenju.⁷ Pogosto delitev med tistimi, ki skrbijo za domača opravila, in onimi, ki so zaposleni s pastoralnim delom, ustvarja dve kategoriji bratov: tisti, ki služijo, in oni, ki si dajo služiti. Glede tega 7. PSR trdi: »*Raznovrstne oblike služenja v naših hišah morajo biti primerno porazdeljene med vse brate v moči njihovega poklica.*«⁸ In naše prenovljene Konstitucije: »*Naše življenje v uboštvu in majhnosti zahteva, da vsakdo od nas, kolikor je le mogoče, v duhu bratskega občestva sodeluje pri hišnih opravilih. Takšno sodelovanje pospešuje medsebojno odvisnost in pomoč, krepi bratstvo in zagotavlja verodostojnost našega življenja. Delo, ki ga opravlja posamezni brat, nikogar ne oprošča od skrbi za hišo in od vsakdanjih opravil v bratstvu; sprejmemo jih kot sestavni del našega običajnega življenja.*«⁹ Sprašujem se le, zakaj je tako naporno slediti tem ponavljajočim povabilom s strani zanesljivi-

⁶ Številni naši bratje, ki delujejo na področju poklicne pastorale, so me prosili, da bi na to temo napisal pismo celotnemu Redu. Upam, da mi bo slej ko prej uspelo; že sedaj pa prosim vse, da bi imeli pogum predlagati poklic brata laika kot razsežnost, ki v polnosti odgovarja naši biti bratje kapucini.

⁷ Upam, da se bo prihodnji Plenarni svet Reda o »Milosti dela« lotil te problematike in nam pomagal razviti bolj spoštljivo pojmovanje vseh vrst dejavnosti, ki »ne ugašajo tistega duba svete molitve in pobožnosti, ki mu morajo služiti vse časne stvari« (Potrjeno Vodilo V).

⁸ Št. 7 c. Poudarki v besedilu so moji.

⁹ Št. 83,1–2. Poudarki v besedilu so moji.

vih in verodostojnih besedil našega Reda?

4. Ustrezni vzgojni programi za brate laike

Moje zgoraj nanizane misli imajo za posledico tudi težavo in nezmožnost razmišljanja in razvoja vzgojnih programov, ki bi bratom dovolili opravljati koristno in kompetentno služenje bratstvu, Cerkvi in družbi. Običajno so tisti, ki se čutijo poklicane biti bratje laiki, pridruženi skupni vzgoji, ki je predvidena za kandidate za duhovništvo. To pa pomeni, da brata laika vidimo kot izjemo in nikakor ne kot pravilo. Med obiski okrožij Reda opažam, da ostaja močna težnja dojemanja osebe s stališča funkcije, ki jo opravlja ali pa koristnosti njegovega dela, in ne s stališča identitete Bogu posvečene osebe, ki je poklicana, da podari svoje življenje. V začetni in permanentni vzgoji je potrebno vztrajati pri redovniškem življenju kot polnosti in uredničenju bivanja. Zakoreninjen v tem zavedanju bo lahko redovnik opravil določeno poklicno usposabljanje, ki bo postalo njegov način podarjanja lastnih energij in darov ob upoštevanju potreb krajevnega in provincijskega bratstva. Številni bratje so pred vstopom v naš Red imeli svojo službo ali pa so opravljali svoj poklic; ko to nadaljujejo znotraj bratstva, postajajo zelo pomenljivi viri ustvarjalnosti in pričevanja.

Pogosto slišim reči, da ljudje ne razumejo poklica brata. Ta trditev mi zveni kakor poraz, ker razkriva našo težavo pričevanja o daru in karizmi, ki jo predstavlja posvečeno življenje za Cerkev. Leto posvečenega življenja, ki ga je razglasil papež Frančišek, predstavlja lepo priložnost, da bi občudovali in se zahvaljevali za dar, ki smo ga deležni, ter ponižno prosili Svetega Duha, da bi naša vsakdanjost postala »bistvena razlaga« globokega pomena zaobljub evangeljskih svetov.

5. Naša bratska identiteta

V tem mojem pisanju obnavljam svoje upanje in prosim, da bi nam Cerkev resnično pomagala utrditi polnost poklicanosti brata tudi s tem, da bi omogočila vsem bratom opravljati nekatere službe in odgovornosti. Trenutni položaj bratom laikom ne omogoča, da bi sprejeli odgovornosti kot so gvardijan, provincialni vikar, kustos, provincialni minister. Tovrstne ovire ponovno dajejo vedeti, da bratom nekaj manjka! Trenutno je lahko dobiti spregled za službo »gvardijana«, kar pa ne velja za službo višjega predstojnika.¹⁰ Prošnja za spregled potrjuje, da

¹⁰ Naše Konstitucije glede tega v številki 90,3 pravijo: »V Redu, provinci in krajevem bratstvu morajo biti vse službe in naloge dostopne vsem bratom, razen tistih, ki

smo pred določeno »oviro«!

Že več let vztrajno prosimo Sveti sedež, da bi nam naklonil milost, da bi mogli živeti, kar je sv. Frančišek predvidel v Vodilu, in sicer, da bi bili lahko vsi člani našega Reda izvoljeni ali imenovani za vse službe in naloge, ki jih predvidevajo naše Konstitucije. Dovolj je, če na primer preberemo sedmo poglavje Potrjenega vodila, da bi se tega zavedali.¹¹ Več generalnih kapituljev je to stvar zavzeto podprlo.

Koristno se mi zdi spomniti na dve besedili, ki sta bili izglasovani na zadnjem generalnem kapitlju glede naše bratske identitete:

84-ti generalni kapitelj znova potrjuje opravljeno delo, da bi pojasnili našo frančiškovo identiteto v skladu z drugim vatikanskim cerkvenim zborom in učiteljstvom Cerkve ter v polnosti podpira njegovo nadaljevanje, ki se bistveno drži istih smernic, v popolni doslednosti s temeljnimi točkami, ki so jih potrdili nedavni generalni kapitlji in jih vsebujejo naše sedanje Konstitucije, ki jih je potrdil Sveti sedež (prim. zlasti Konst. 83,5-6; 84,3-5; 115,6).

*84-ti generalni kapitelj zaupa Svetemu Dubu in modri presoji generalnega ministra ter njegovega defintorija nadaljevanje dela glede pozitivne rešitve predloga, ki zadeva našo bratsko identiteto. Želimo si, da bi nam bila dana milost, da bi lahko živeli skladno s karizmo ustanovitelja sv. Frančiška, ki jo je potrdil papež z apostolsko oblastjo (prim. PC 2,2b; ZCP kan. 578; Sinoda o posvečenem življenju, 1994, predlog 10; Posvečeno življenje 61).*¹²

Rad bi hkrati podčrtal, kako zelo sta pri tem vprašanju vztrajala tudi moja dva predhodnika br. Flavio Roberto Carraro (1982–1994) in br. John Corriveau (1994–2006), ki nista izpustila niti ene priložnosti za predstavitev naše prošnje pristojnim oblastem. Isto velja tudi za predhodne generalne kapitlje.

Isto vprašanje z nami delijo tudi druge frančiškove skupnosti (OFM, OFMConv, TOR); skupaj smo se obrnili na svetega očeta in ga prosili za zgoraj omenjeno milost. Tudi meniški redovi si prizadevajo v isto smer. Imel sem priložnost osebno govoriti tako s papežem Benediktom XVI. kot s papežem Frančiškom; našo prošnjo sem predložil odgovornim na Kongregaciji za posvečeno življenje in isto vprašanje je bilo večkrat na dnevnem redu zasedanja Zveze

zahtevajo sveti red.«

¹¹ »Če so ministri duhovniki, naj jim usmiljeno nalože pokoro, če pa niso duhovniki, naj poskrbe, da jo bodo naložili drugi redovni duhovniki, kakor se jim bo zdelo v Bogu primerneje.«

¹² Dokumenti 84-ga generalnega kapitlja. Uradno izdajo je uredil br. Carlo Calloni, VOL. II, 471.

vrhovnih predstojnikov.

Zaupajoč v pozitiven odgovor na našo prošnjo, naslovljeno na Sveti sedež, želim reči še nekaj besed glede moje skrbi, ki sem jo omenil zgoraj: v mislih imam postopno klerikalizacijo našega Reda. Ali gre morda za iskanje ugleda? Ali pa za pomanjkanje vere? Vem, da provociram in upam, da bo to zdravilna provokacija. Bojim se namreč, da bomo postopoma izgubili smisel redovniške posvetitve, poklicanosti, ki izraža željo, da bi svoje življenje izključno in popolnoma podarili Bogu in vsemu človeštvu. Dar samega sebe Bogu in bratom, ki vsakodnevno zajema iz evangelija in kot sta to storila dva »sveta Feliksa«, predstavlja močno spodbudo, ki življenje brata laika spreminja v popoln in celovit odgovor na Jezusovo povabilo: »Pridi in hodi za menoj!«

Ko pomislim na poklicanost in pričevanje naših sester klaris kapucink in vseh drugih Bogu posvečenih redovnic, me ta zgled spodbuja, kajti one ne potrebujejo duhovniškega posvečenja in vendar preprosto podarjajo svoje pričevanje s tem, da v polnosti živijo svojo posvetitev.

Na tem mestu, podobno kakor tudi v prejšnjih pismih, čutim ugovore in dobronamerne kritike sobratov: »Minister, zakaj zmanjšuješ pomen posvečenega služenja« ali pa »ali ta enakost za vsako ceno ne zamegljuje daru, ki ga duhovništvo predstavlja v Cerkvi«. Nič od vsega tega! Kakor sem zmozel namenoma vzbuditi razmišljanje, sem želel odločno potrditi izvirnost naše poklicanosti, da življenjski stan naših bratov laikov na posebno odličen način pričuje in je to, kar nas združuje: Hoja za Kristusom v posvečenem življenju. »*Frančišek je v bratstvo sprejemal vse, ki so želeli deliti njegov ideal majhnosti; med njimi so bili tudi duhovniki.*«¹³

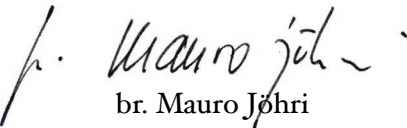
¹³ 7. PSR, št. 36.

6. Sklep

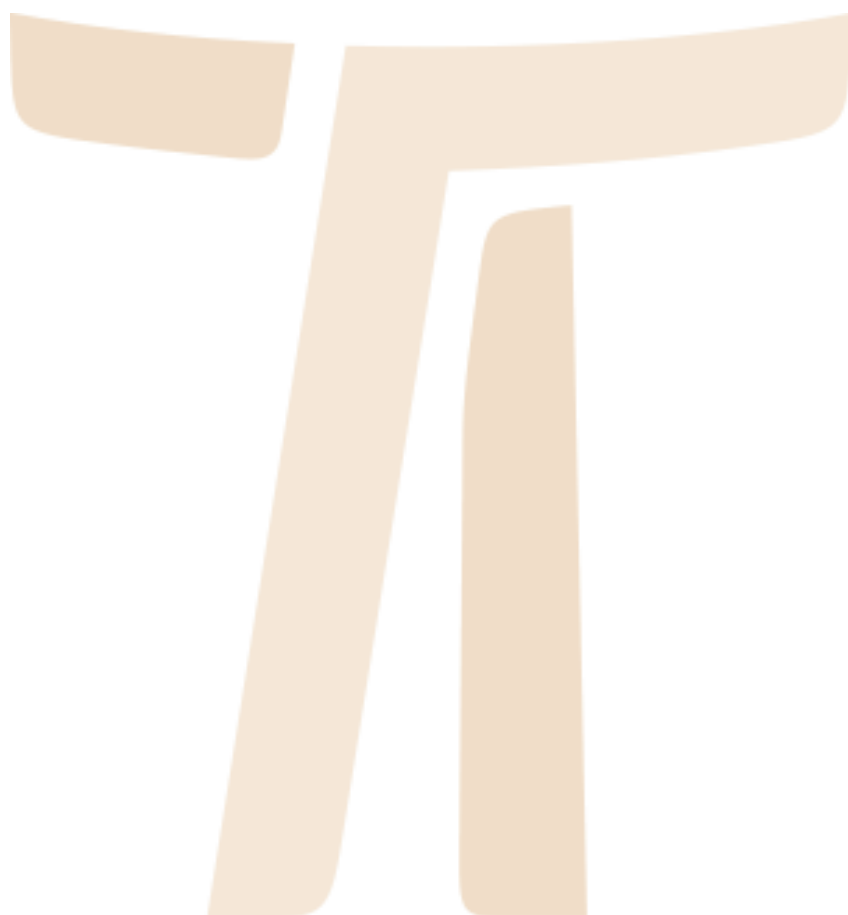
Dragi bratje in drage sestre, v letu posvečenega življenja se spominjamo dveh pomenljivih obletnic, ki nam pripovedujeta o svetosti dveh naših bratov laikov. Naj nam bo to priložnost za spreobrnjenje, za ponovno odkritje smisla in aktualnosti redovnega življenja. Vabim vsakega brata, da se preprosto in resnicoljubno vpraša: »Kako živim svojo posvetitev?« Odgovor na to vprašanje naj postane snov za bratsko podelitev, medsebojno podporo, komunikacijo v veri, kar vse lahko pripomore h kakovosti naših bratskih odnosov. Medsebojno si pomagajmo pričevati ljudem današnjega časa prvenstvo Boga in kako je pripadnost Njemu sposobna porajati odnose, v katerih so ljubezen, sprejemanje, usmiljenje, solidarnost tisti elementi, ki nas gradijo.

Ob sklepu tega pisma želim povabiti vse brate Reda, naj se pridružijo moji hvaležnosti za vsakega brata laika, ki je navzoč v naših bratstvih.

Gospod naj vas blagoslovi in ohrani v svoji ljubezni!

br. Mauro Johri
generalni minister OFMCap

Rim, 5. april 2015
Velika noč Gospodovega vstajenja

DAR
BRATOV LAIKOV
KI SE MU NAŠ RED NE MORE ODPOVEDATI